

Espanya ha deixat la seva empremta a la UE

El país ha estat clau en el procés de transformació política europea

ELISEO OLIVERAS

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 13 de juny del 2010

Malgrat no ser un país fundador de la Unió Europea (UE) i d'haver format part del grup d'estats pobres fins a la integració dels països d'Europa Oriental, Espanya ha exercit una enorme influència política a Europa durant aquests anys i ha deixat la seva empremta indeleble en la construcció europea.

Des del començament de la incorporació a la UE, el llavors Govern socialista de Felipe González va treballar estretament amb la Comissió Europea i els líders dels altres onze estats en la transformació del mercat comú europeu en una entitat política que va passar a denominar-se UE el 1993, a l'entrar en vigor el Tractat de Maastricht.

Impulsor d'ampliacions

Espanya va ser un dels principals impulsors de les successives ampliacions de les competències i polítiques europees, primer amb l'Acta Única de 1987 i posteriorment amb el salt qualitatiu que va suposar el Tractat de Maastricht: la creació de l'euro, de la ciutadania europea, de la política exterior i de seguretat, de la cooperació política en justícia i interior i de les noves polítiques europees en matèria social, sanitat, transports, telecomunicacions, medi ambient, consum i investigació.

González, que en aquell moment mantenia una relació privilegiada tant amb el president francès, el socialista François Mitterrand, com amb el

canceller alemany, el conservador Helmut Kohl, va col·locar Espanya al nucli de decisió i construcció europea. Les seves bones relacions amb la dama de ferro britànica, Margaret Thatcher, i amb el que va ser el seu successor, el també conservador John Major, van convertir en moltes ocasions Felipe González i Espanya en el mediador clau entre la Gran Bretanya i l'eix francoalemany per desbloquejar les negociacions europees.

González va ser l'inventor del concepte de ciutadania europea, de la política europea de cohesió i de la política euromediterrània, a més a més de ser el promotor de la política llatinoamericana de la UE. Espanya, així mateix, va estar estretament vinculada a la creació de l'euro, ja que les fases preparatòries clau van coincidir amb la presidència semestral espanyola de la UE dels anys 1989 i 1995.

Després de l'arribada al poder de José María Aznar el 1996, la influència espanyola a la UE va disminuir, perquè el nou primer ministre no va cuidar les relacions amb l'eix francoalemany i fins i tot les va dinamitar. Primer amb Berlín a la cimera del 1999 sobre el pressupost comunitari i després amb els dos països a l'alinejar-se amb els EUA a favor de la invasió de l'Iraq.

Durant l'etapa d'Aznar, no obstant, Espanya va dur a terme a nivell europeu un paper clau en l'impuls d'una política europea de justícia i interior (Agenda de Tampere) i en l'adopció de l'euroordre de detenció i entrega dels sospitosos de terrorisme i d'altres delictes greus.

El retorn dels socialistes al Govern l'any 2004 amb José Luis Rodríguez Zapatero va permetre millorar substancialment les relacions d'Espanya

amb els seus principals socis. Zapatero va tenir un paper destacat en el procés de ratificació del frustrat projecte de Constitució europea. Però el país no ha recuperat la influència política que va assolir en l'època de González.

En l'última dècada, la projecció espanyola a la UE es va exercir sobretot a través de Javier Solana, llavors responsable de la política exterior i de defensa de la UE. En medis diplomàtics és lamentada la seva absència i substitució en el càrrec per la britànica Catherine Ashton.